

Wijziging van de Wet op de ondernemingsraden
(Heffingen ter bevordering van de scholing en vorming
van ondernemingsraadleden)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET
EINDVERSLAG
(Ontvangen 26 april 1974)

Nr. 8

De leden van de P.v.d.A.-fractie wezen er in het eindverslag op, dat naar hun mening ook de overheid een verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot de besteding van de bijeengebrachte gelden. Deze verantwoordelijkheid zou volgens deze leden vooral door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk gedragen moeten worden en tot uitdrukking moeten komen in een zodanige wijziging van het wetsontwerp, dat de te hanteren subsidiënormen aan de goedkeuring van deze Minister worden onderworpen.

Naar aanleiding hiervan merken wij op, dat ook naar onze mening de overheid een verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot scholing en vorming. Deze verantwoordelijkheid staat los van de financiering of wijze van financiering. Deze beleidsverantwoordelijkheid geldt ook voor de scholing en vorming van ondernemingsraadleden. Kernpunt hierbij is niet dat de overheid een verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot de besteding van de bijeengebrachte gelden, doch dat het vormingswerk ten behoeve van een bepaalde groep zich niet onafhankelijk van het overige werk zou mogen ontwikkelen.

De overheid draagt namelijk verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van een geïntegreerd educatief beleid. Het is een streven van dit kabinet om in het kader van de permanente educatie alle vormen van educatief werk in onderlinge samenhang te bezien en beleidsmaatregelen op elkaar af te stemmen.

Daarbij gaat het erom, dat een gedifferentieerd onderling samenhangend geheel van educatieve voorzieningen ontstaat van hoog kwalitatief niveau. Hierbij dient tevens in acht te worden genomen dat slechts door alle relevante voorzieningen in het beleid te betrekken een systematische en planmatige aanpak tot stand kan komen. Denkend in termen van samenhang in educatief werk is het duidelijk dat het niet wenselijk is dat het vormingswerk ten behoeve van een bepaalde groep zich geïsoleerd van het overige werk zou ontwikkelen.

Een goede onderlinge afstemming, zowel wat het kwaliteitsniveau als wat de spreiding betreft, is nodig. Dit te meer omdat het vormings- en scholingswerk voor ondernemingsraadleden zich nu reeds voor een belangrijk gedeelte afspeelt in instituten die door de overheid (in casu het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk) worden gesubsidieerd. Deze instituten moeten aan door het rijk vastgestelde kwaliteitsnormen voldoen.

Ten aanzien van het vormings- en scholingswerk voor ondernemingsraadleden heeft ingevolge het onderhavige wetsontwerp het GBIO de taak normen vast te stellen. Het heeft een werkgroep in het leven geroepen die in dezen moet adviseren. Hoewel er vanuit het GBIO, via de samenstelling van deze werkgroep, aandacht besteed wordt aan de deskundige inbreng vanuit het vormingswerk, zouden er vanwege de vrijblijvendheid van deze advisering toch discrepanties kunnen ontstaan tussen de normen die het GBIO stelt aan de vormingscursussen voor ondernemingsraadleden en die welke voor het door de overheid gesubsidieerde vormingswerk gelden. Dit zou onduidelijkheid scheppen en de samenhang van het vormings- en ontwikkelingswerk kunnen verstoren.

Coördinatie is zoals gezegd niet alleen gewenst ten aanzien van de te stellen normen, maar eveneens op het gebied van de

spreiding van het werk. Ter voorbereiding van een planningsadvies dat de commissie-Roelfsema (het adviesorgaan van de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk voor het vormings- en ontwikkelingswerk voor volwassenen) zal gaan uitbrengen wordt een onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek worden gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde instellingen betrokken. Met de planning van het internaatwerk wordt een optimale inzet van voorzieningen en mankracht beoogd, zodat een net van voorzieningen ontstaat dat voorziet in de gedifferentieerde behoefte aan vormingswerk in internaatverband.

Met het oog op de hiervoor geschetste behoefte aan coördinatie op het terrein van de kwaliteit en de spreiding van het werk stellen wij voor, aan het wetsontwerp een bepaling toe te voegen die deze coördinatie mogelijk maakt. De bepaling houdt in dat de SER bij het verstrekken van subsidie aan het GBIO als voorwaarde stelt dat het GBIO erop toeziet dat de kwaliteit van het door hem gefinancierde werk tenminste voldoet aan de normen die gelden voor het door het rijk gesubsidieerde werk. Daarnaast moet het GBIO erop toezien, dat slechts dat werk wordt gesubsidieerd dat past in de algemene opzet van het vormings- en ontwikkelingswerk in het algemeen, als aangegeven door de rijksoverheid. De hierboven bedoelde kwaliteitsnormen zijn neergelegd in de door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk opgestelde subsidievoorwaarden. De algemene planning van het vormings- en ontwikkelingswerk in Nederland is nog in ontwikkeling en is een zaak waarbij behalve de genoemde Minister ook de Minister van Onderwijs en Wetenschappen betrokken is. Daarbij zal, nu de scholings- en vormingswerkzaamheden ten behoeve van ondernemingsraadleden in het algemene vormings- en ontwikkelingswerk worden ingepast, ook de Minister van Sociale Zaken betrokken worden.

Op de naleving van deze voorwaarden zal, in het voorgestelde systeem van subsidiëring uit gelden die door een heffing zijn opgebracht, in de eerste plaats de SER moeten toezien. De overheid heeft harerzijds weer toezicht op de SER, hetwelk uitgeoefend kan worden in het kader van de goedkeuring van heffingsverordeningen.

Bij de opzet zoals die hierboven is aangegeven is er sprake van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het vormings- en scholingswerk voor ondernemingsraadleden. Deze verantwoordelijkheid wordt gedragen door het georganiseerde bedrijfsleven, dat het werk stimuleert en normen ervoor opstelt, door de vormingsinstituten die samen met de deelnemers vorm en inhoud bepalen, en door de rijksoverheid, die de samenhang met het algemene vormings- en ontwikkelingswerk voor volwassenen bewaakt door de marge aan te geven waarbinnen de andere betrokken instanties vrij kunnen handelen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie betwijfelden nog, of het wel mogelijk is onderscheid te maken tussen basiscursussen en aanvullende of evaluerende cursussen. Wij ontkennen niet, dat er zich op dit punt wel eens moeilijkheden zouden kunnen voordoen. De grens tussen basiscursussen en vervolgcursussen zal niet altijd even duidelijk zijn. Bovendien zal in de loop van de tijd de inhoud van het begrip basiscursus ongetwijfeld aan veranderingen onderhevig zijn. Wij achten dit echter voor het functioneren van de onderhavige wettelijke regeling geen be-

zwaar. De bedoeling van het wetsontwerp is slechts te stimuleren dat zoveel mogelijk ondernemingsraadleden ten minste een minimum aan scholing en vorming zullen ontvangen van ongeveer gelijkwaardig niveau. Het begrip „basiscursus” mag dus niet te eng worden geïnterpreteerd.

Zoals reeds uit het hierboven gestelde zal zijn gebleken, hebben wij geen reden te veronderstellen dat de door het GBIO op te stellen subsidiëeringsnormen onvoldoende ruim zullen zijn. Er zal o.i. dus voldoende keuze zijn tussen verschillende vormingsinstituten en -programma's, terwijl de vormingsinstituten de mogelijkheid zullen hebben om rekening te houden met de wensen van de betrokkenen bij het samenstellen van het cursusprogramma. Ook zal er de mogelijkheid zijn rekening te houden met de behoefte aan bedrijfstaksgewijze differentiatie. Wij mogen in dit verband verwijzen naar hetgeen wij in de memorie van antwoord op blz. 4, rechterkolom, hebben gesteld. Aan een garantie met betrekking tot deze mogelijkheden door een toezicht van de overheid hebben wij geen behoefte.

Ten slotte hebben de hierboven bedoelde leden er nog op aangedrongen, een grotere zekerheid te scheppen dat ook andere personeelsleden dan ondernemingsraadleden aan de cursussen kunnen deelnemen, indien zij daartoe door ondernemingsraadleden en vakorganisaties worden aangewezen. Zoals wij reeds in de memorie van antwoord (blz. 4, linker kolom) hebben uiteengezet, sluit het wetsontwerp deelneming van niet-ondernemingsraadleden aan de cursussen, in beperkte mate en onder bepaalde voorwaarden, niet uit. Hierbij kan met name gedacht worden aan leden van door de ondernemingsraad ingestelde commissies en aan personeelsleden die bijdragen aan een goede communicatie van de ondernemingsraad met de achterban. Ook kan het in bepaalde gevallen gewenst zijn, niet-ondernemingsraadleden bij cursussen te betrekken om te voorkomen dat de ondernemingsraad zich onttrekt tot een gesloten groep die vervreemd raakt van degenen door wie zij in de ondernemingsraad verkozen is.

De vraag of, en zo ja welke, niet-ondernemingsraadleden aan een bepaalde cursus kunnen deelnemen, dient echter naar ons oordeel in overleg tussen de gekozen ondernemingsraadleden c.q. de vakorganisaties en de bestuurder van de onderneming te worden bepaald. Een regeling als door de P.v.d.A.-fractie voorgesteld zou erop neerkomen, dat aan een ongelimiteerd aantal niet-ondernemingsraadleden dezelfde rechten worden toegekend als in artikel 18 van de Wet op de ondernemingsraden aan de gekozen leden van deze raden zijn toegekend, en lijkt om die reden dus niet uitvoerbaar, nog afgezien van de omstandigheid dat het onderhavige wetsontwerp (dat slechts beoogt de grondslag van een heffingsbevoegdheid van de SER te zijn) uiteraard niet de juiste plaats kan zijn waar die rechten zouden moeten worden geregeld.

De Minister van Sociale Zaken,

J. BOERSMA.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

P. J. J. MERTENS.